

เจียวกู่หลาน (*Gynostemma pentaphyllum* (Thunb.) Makino)

พันธุ์เชียงราย 01

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

เจียวกู่หลานพันธุ์เชียงราย 01 เป็นพันธุ์ลูกผสม (F₁-hybrid) ระหว่างเจียวกู่หลานพันธุ์พื้นเมืองสันกำแพง พันธุ์แม่ กับเจียวกู่หลานพันธุ์สิบสองปันนา พันธุ์พ่อ โดยพันธุ์สิบสองปันนาเป็นพันธุ์นำเข้าจากประเทศจีนเมื่อปี พ.ศ. 2548 มีผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตเร็วแต่มีสารสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพันธุ์พื้นเมืองสันกำแพงเป็นพันธุ์ที่พบบริเวณ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพันธุ์พื้นเมืองของไทย ผลผลิตต่ำมากแต่มีสารสำคัญสูง ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จึงได้ดำเนินการผสมพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2556 ได้ลูกผสมรุ่นที่ 1 (F₁) จำนวน 57 ต้น และคัดเลือกเฉพาะต้นที่มีใบย่อยจำนวน 7 ใบ ที่ต่างจากพันธุ์พ่อและแม่ที่มีใบย่อย 5 ใบ ได้จำนวน 4 ต้น นำมาขยายพันธุ์โดยการตัดชำ จากนั้นปลูกทดสอบผลผลิตในปี พ.ศ. 2557-2560 และคัดเลือกต้นที่มีลักษณะทรงต้นดี สมบูรณ์ แข็งแรง ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ลูกผสมคือ ผลผลิตสูงกว่า 2.5 ตัน ปริมาณสารซาโปนินรวมไม่ต่ำกว่า 6 กรัม ต่อ 100 กรัม น้ำหนักแห้ง จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า เชียงราย 01

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย เจียวกู่หลานหรือปัญญาจันทร์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Makino วงศ์ Cucurbitaceae พืชสมุนไพร ไม้ล้มลุก
ราก	ต้นที่เพาะจากเมล็ดเป็นระบบรากแก้ว (tap root system) และมีรากพิเศษ (adventitious root) ที่อยู่บริเวณข้อของลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดิน
ต้น	เป็นเถาเลื้อย ลำต้นเป็นเหลี่ยมกว้าง 2 - 3 มิลลิเมตร ยาวมากกว่า 4.75 เมตร สีเขียว ลำต้นมีความเหนียว กรอบ และแข็ง จำนวนกิ่งแขนงต่อต้น ประมาณ 45 กิ่ง ลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดินหรือไหล (stolon) สามารถใช้ขยายพันธุ์ได้
ใบ	ใบประกอบ มีใบย่อย 7 ใบ ใบย่อยรูปรีถึงรูปไข่ ใบย่อยที่ใหญ่ที่สุดกว้าง 4.56 - 5.45 เซนติเมตร ยาว 9.84 - 10.73 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม (RHS 2015 139A) ขอบใบหยักมน (crenate) เส้นกลางใบและเส้นใบเป็นร่องลึก มีขนสีขาวปกคลุมแผ่นใบและใต้ท้องใบ
ดอก/ช่อดอก	สีขาวออกเป็นช่อใหญ่ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียไม่พัฒนา
ผล/เมล็ด	ไม่มีเพราะช่อดอกไม่พัฒนา
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุปลูกถึงวันเก็บเกี่ยว 105 - 110 วัน

2. ไม่ติดผลและเมล็ด ขยายพันธุ์โดยการตัดชำ
3. ผลผลิต 3.4 - 3.8 ต้นต่อไร่
4. ปริมาณสารซาโปนินรวม 6 - 7 กรัมต่อน้ำหนักแห้ง 100 กรัม
5. ปริมาณคลอโรฟิลล์ในใบ 341.80 มิลลิกรัม ต่อตารางเมตร
7. มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตชาสมุนไพร หรือเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

เจียวกู่หลานพันธุ์ เชียงราย 01